

I Қосымша

«Азаматтық бастамаларды
қолдау орталығы» КЕАҚ
Директорлар кенесінің шешімімен
«БЕКІТІЛДІ»
2022 жыл «03» 06
Хаттама 2

**«Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы» КЕАҚ
сыбайлас жемқорлыққа қарсы
САЯСАТЫ**

Нұр-Сұлтан қ., 2022 жыл

1. Жалпы ережелер

1.1. "Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы" Коммерциялық емес акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Қоғам) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын (бұдан әрі – Саясат) әзірлеу мен іске асырудың құқықтық негізін Қазақстан Республикасының Конституциясы, 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-В "Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, Қазақстан Республикасының заңдары, Қазақстан Республикасы Президентінің жарлықтары және Үкіметтің қаулылары, және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қатынастарды реттейтін өзге де нормативтік құқықтық актілері, сондай-ақ Қоғамның жарғысы құрайды. Бұл Саясат сыйбайлас жемқорлық сипатындағы ықтимал әрекеттердің алдын алуға, сыйбайлас жемқорлықты қабылдамау атмосферасын қалыптастыруға бағытталған.

1.2. Қоғамның осы Саясаты негізгі құжат болып табылады, төмендегіні анықтайды:

- Саясаттың мақсаттары мен міндеттері;
- сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары;
- сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі бағыттары;
- мұдделер қақтығысын болдырмау және реттеу тәртібі;
- Қоғам қызметкерлерінің қызметін үйлемдастыру және үйлестіру мақсатында, сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік шараларын қабылдау, қоғамдағы сыйбайлас жемқорлықтың салдарларын болдырмауга, анықтауға, жолын кесуге және барынша азайтуға бағытталған.

1.3. Қоғамның сыйбайлас жемқорлыққа қарсы Саясаты қоғамның қоғаммен еңбек қатынастарындағы барлық қызметкерлеріне қолданылады.

1.4. Қоғамның барлық қызметкерлері қоғамның осы Саясатын басшылыққа алуға және оның ережелерін мұлтіксіз сақтауға міндетті.

1.5. Қоғамның барлық қызметкерлеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалардың делдалдығы арқылы, өзіне не үшінші тұлғаларға кез келген материалдық немесе жеке пайда алу немесе басқа жеке және заңды тұлғалардың аталған адамға мұндай пайданы заңсыз беруі мақсатында сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың туындауына әкеп соғуы мүмкін әрекеттерге қатысуға тыйым салынады.

2. Саясаттың мақсаттары мен міндеттері

2.1. Қоғам Саясатының негізгі мақсаты сыйбайлас жемқорлықтан бастартатын және өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде адалдық пен сатылмаушылық қағидаттарын қамтамасыз ететін Қоғам қызметкерлерінің құқықтық мәдениетін қалыптастыру, сондай-ақ Қоғамда сыйбайлас жемқорлықты тудыруы және (немесе) туыннатуы мүмкін себептер мен

жағдайларды жою болып табылады.

2.2. Қоғамның Саясатының қоғамдағы сыйбайлас жемқорлық әрекеттерінің алдын алу және жолын кесу, салдарын барынша азайту және жою бойынша шараларды әзірлеу және енгізу міндеттері, оның ішінде:

1) қоғам қызметкерлерінде сыйбайлас жемқорлықтың барлық түрлері мен көріністеріне төзбеушілікті сипаттайтын сыйбайлас жемқорлыққа қарсы сананы қалыптастыру;

2) Қоғам қызметкерлерін сыйбайлас жемқорлық әрекеттерге тарту тәуекелін азайту;

3) Қоғам қызметкерлерінің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, сондай-ақ қоғамның сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қызметтің регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды сақтауы;

4) жұмыстарды орындау және қызметтерді көрсету кезінде ашықтықты, адаптацияның болуына жол бермеу;

5) қоғамның ішкі нормативтік құжаттарында сыйбайлас жемқорлық факторларының болуына жол бермеу;

6) сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу, сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға кінәлілерді жауапкершілікке тартуды қамтамасыз ету;

7) сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардан келтірілген зиянның орнын толтыруды қамтамасыз ету.

3. Сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары

3.1. Қоғамда сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу негізгі шараларды қолдану және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттарына басшылық ету арқылы жүзеге асырылады.

Қоғамдағы сыйбайлас жемқорлықтың алдын алудың негізгі шаралары:

1) Қоғам қызметкерлерінің бойында сыйбайлас жемқорлық мінез-құлыққа төзбеушілікті қалыптастыру:

- қызметкерлерге сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы КР заңнамалық және өзге де актілерінің нормаларын түсіндіру арқылы;

- қоғамда және өзге де мемлекеттік органдар мен квазимемлекеттік сектордың ұйымдарында анықталған сыйбайлас жемқорлық фактілері туралы жұмыскерлерге хабарлау арқылы;

2) Қоғам қызметкерлерімен түсіндіру әңгімелерін өткізу арқылы:

3) қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне, оның ішінде бос лауазымға орналасуға кандидаттарға біліктілік талаптарын қою;

4) қағидаларды кадрлық жұмыс практикасына енгізу, оған сәйкес лауазымды адамның өзінің қызметтік міндеттерін ұзақ, мінсіз және тиімді орындауды оны жоғары тұрған лауазымға тағайындау кезінде немесе оны көтермелеге кезінде міндетті түрде ескерілуге тиіс;

5) қызметкердердің құқықтық және кәсіби сауаттылығын арттыру;

6) Қоғам қызметкерлеріне, сондай-ақ үшінші тұлғаларға Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін кез келген әдістермен

алаяқтық, теріс пайдалану және басқа да заңға қайшы әрекеттерді жасауға қатысты белгілі фактілер немесе күдіктер туралы хабарлау құқығын қамтамасыз ету.

3.2. Қоғамда сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары:

1) **сыйбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік** - кәсіпорын өз қызметін жүзеге асыру кезінде кез келген нысандар мен көріністерде сыйбайлас жемқорлықты толық қабылдамау қағидатын ұстанады. Сыйбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мулдем төзбеушілік қағидаты кәсіпорынның атынан немесе оның мүддесінде тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы сыйбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға кәсіпорынның лауазымды адамдары мен жұмыскерлері үшін қатаң тыйым салуды білдіреді;

2) **басшылықтың адалдығы**-Басқарма Төрағасы мен оның орынбасарлары, сондай-ақ департамент директорлары сыйбайлас жемқорлық көріністерінің кез келген нысандарына және барлық деңгейлерде ымырасыз қарым-қатынас туралы мәлімдеуге, осы қағидатты жеке мысалда көрсетуге, сақтауға және іске асыруға тиіс;

3) **қызметкерлерінің тартылуы** - Қоғам өз лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін Қазақстан Республикасының Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын қолдайды;

4) **жазалаудың бұлтартпастығы** - Қоғам атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде сыйбайлас жемқорлық іс-әрекеттер жасаған жағдайда өзге де жағдайларға қарамастан кәсіпорын қызметкерлерін жазалаудың бұлтартпастығы туралы мәлімдейді;

5) **зандылық-** Қоғам Қазақстан Республикасының Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын қатаң сақтайды және оның кез келген әрекеті немесе әрекетсіздігі қолданылатын сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларына қайшы келмейді;

6) **тиесті сақтық** - Қоғам іскерлік/еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін үшінші тұлғалар мен жұмысқа орналасуға үміткерлерді олардың сенімділігі, сыйбайлас жемқорлықты қабылдамау және мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

7) **өзара іс-қимыл және үйлестіру** - Қоғам сыйбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласында мемлекеттік органдармен өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-қимылды үйлестіруді қамтамасыз етеді.

4. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі бағыттары

4.1. Қоғамның сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қызметінің негізгі бағыттары:

1) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында қоғамның бірыңғай Саясатын жүргізу;

2) мемлекеттік органдармен, сыртқы ұйымдармен, сондай-ақ азаматтармен және азаматтық қоғам институттарымен сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша қоғамның өзара іс-қимыл тетігін құру.

3) Қоғам қызметкерлерін сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға неғұрлым белсенді қатысуға тартуға, олардың санасында сыйбайлас жемқорлық мінез-құлқына теріс қатынасты қалыптастыруға бағытталған әкімшілік және өзге де шараларды қабылдау.

4) қызмет көрсету кезінде адалдықты, ашықтықты, адал бәсекелестікті және обьективтілікті қамтамасыз ету.

4.2. Қоғамның өзге қызметкері, сондай-ақ үшінші тұлға сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға тарту фактілері туындаған және/немесе қоғам қызметкерін сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға көндіруге қатысты белгілі фактілер немесе құдіктер туралы ақпаратты білетін қоғам қызметкерлері Қоғам Басқармасының Төрағасын дереу хабардар етуге міндетті.

4.3. Мұндай іс-әрекеттер жасау туралы өтініштер, қажет болған жағдайда, жауаптылыққа тартуды және уәкілетті мемлекеттік органдарды хабардар етуді қоса алғанда, тергеп-тексерілетін және өзінің қисынды соңына дейін жеткізілетін болады.

5. Мұдделер қақтығысын болдырмау және реттеу тәртібі.

5.1. Қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлері:

1) мұдделер қақтығысына байланысты тәуекелдердің іске асырылуын болдырмау және оларды реттеу бойынша шаралар қабылдау;

2) өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде қоғам мұдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мұдделері қоғам мұдделеріне қайшы келуі мүмкін жағдайларды немесе жағдайларды болдырмауға міндетті. Мұдделер қақтығысы туындаған (немесе оның туындау мүмкіндігі) жағдайда осы ақпаратты жазбаша нысанда омбудсменнің не тікелей басшының назарына жеткізу.

5.2. Мұдделер қақтығысын болғызбау және реттеу мұдделер қақтығысы тарапы болып табылатын қоғам қызметкерінің лауазымдық немесе қызметтік жағдайын өзгертуден, тіпті оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін орындаудан шеттетуден тұруы мүмкін.

6. Сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік шаралары

6.1. Қоғамның қызметкерлері сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қылмыстық, әкімшілік және тәртіптік жауаптылықта болады.

6.2. Сыбайлас жемқорлық қылмыстар үшін қылмыстық жауаптылық пен жаза – Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде, әкімшілік сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін әкімшілік жауаптылық пен жаза-Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексінде көзделген.

7. Қорытынды

7.1. Осы Саясатты, сондай-ақ оған енгізілетін өзгерістер мен толықтыруларды Директорлар кеңесі бекітеді және ол бекітілген күннен бастап күшіне енеді.

